

2. Häxeri i Åbo

| | |
|--------------------------|--------------------------|
| häxeri -et, -er | noituus |
| hitta I | löytää |
| en dräng 2 | renki |
| adresser/ad, -at, -ade | osoitettu |
| blod, -et | veri |
| underteckn/ad, -at, -ade | allekirjoitettu |
| en skribent 3 | kirjoittaja |
| en djävul 2 djävlar | paholainen |
| skänka II | lahjoittaa |
| i utbyte mot ngt | vaihdettaessa jhk |
| trohet, -en | uskollisuus |
| leverera I | toimittaa |
| föra II | viedä |
| ett domkapitel 5 | tuomiokapituli |
| vidarebefordra I | toimittaa edelleen |
| rådstuvurätt, -en | raastuvanoikeus |
| misstänka II | epäillä |
| röra II sig om ngt | olla kyseessä jkn |
| ett vittne 4 | todistaja |
| en rådstuga 1 | raastupa |
| en hustru 3 | vaimo |
| okän/d, -t, -da | tuntematon |
| försvinna IV (a-u) | kadota |
| en vaktmästare 5 | vahtimestari |
| en stadstjänare 5 | kaupunginpalvelija |
| med hjälp av ngt | jnk avulla |
| en handstil 2 | käsiala |
| identifiera I | tunnistaa |
| först | vasta ; ensin |
| avgöra IV (o-o) | ratkaista |
| en borgare 5 | porvari |
| begära II ngn häktad | vaatia jku vangittavaksi |
| mönsterskrivare | se: faktaruta |
| Viborg | Viipuri |
| vara skyldig ngn ngt | olla jklle jtak velkaa |
| en rättegång 2 | oikeudenkäynti |
| erkänna II | tunnustaa |
| i berusat tillstånd | juopuneena |
| bedriva IV (e-i) | harjoittaa |
| trolldom, -en | noituus, taikuus |
| enligt Guds lag | Jumalan lain mukaan |
| rådande | vallitseva |
| döma II till döden | tuomita kuolemaan |
| Åbo hovrätt | Turun hovioikeus |
| godkänna II | hyväksyä |

| | |
|--------------------------|---|
| en dom 2 | tuomio |
| en avrättning, -en | teloitus |
| ske III | tapahtua |
| en galge 2 | hirsipuu |
| häxförföljelse, -n, -er | noitavaino |
| syssla I med ngt | puuhata jkn parissa |
| förgöring 2 | noituminen |
| förstöra II | tuhota |
| mjölklycka, -n | maidontulo |
| en granne 2 | naapuri |
| en ko 3 | lehmä |
| ingå en pakt med ngn | tehdä sopimus jk kanssa |
| flyga på kvast | lentää luudalla |
| ett redskap 5 | väline |
| Blåkulla | Kyöpelinvuori |
| en föreställning 2 | käsitys, mielikuva |
| avlägs/en, -et, -na | etäinen |
| den östra rikshalvan | itäinen osa valtakuntaa |
| Karelen | Karjala |
| anklaga I ngn för ngt | syyttää jtkn jstk |
| inte heller | ei myöskään |
| i Åbotrakten | Turun seuduilla |
| ovanlig, -t, -a | epätavallinen |
| kom att få sitt fotfäste | tuli saamaan jalansijansa |
| först | ensin; vasta |
| professor i hebreiska | heprean kielen professori |
| grekiska, -n | kreikan kieli |
| utöva I | harjoittaa |
| ett konsistorium 3 | konsistori (eräitä kirkollisia ja opetushallinnon elimiä) |
| fungera I | toimia |
| en domstol 2 | tuomioistuin |
| benåda I | armahtaa |
| rådstugurätt, -en | raastuvanoikeus |
| lära sig II | oppia |
| arabiska, -n | arabian kieli |
| alldeles för fort | aivan liian nopeasti |
| en biskop 2 | piispa |
| tydlig, -t, -a | selvä |
| ett bevis 5 | todiste |
| tillta IV (o-a) | lisääntyä |
| kamp, -en mot ngt | taistelu jtk vastaan |
| ett rykte 4 | huhu |
| förekomma IV (o-o) | esiintyä |
| även | myös, jopa |
| rektorn för akademien | akatemian rehtori |
| bl.a. (=bland annat) | muun muassa |
| påträffa I | löytää |
| svartkonstböcker | mustan magian kirjoja |
| ta itu med ärendet | ryhtyä hoitamaan asiaa |

| | |
|------------------------|-----------------------------------|
| uppmåna I | kehoittaa |
| en husrannsakning 2 | kotitarkastus |
| generalguvernör, -en | kenraalikuvernööri |
| anse IV (å-e) | olla jtk mieltä |
| emellertid | kuitenkin |
| straffbar, -t, -a | rangaistava |
| t.o.m. (=till och med) | jopa, vieläpä |
| införa II | ottaa (käyttöön) |
| astrologi, -n | astrologia, tähdistä ennustaminen |
| ett läroämne 4 | oppiaine |
| utdela I dödsdom | antaa kuolemantuomio |
| bränna II | polttaa |
| den dömde | tuomittu |
| ett bål 5 | rovio |
| en bondebefolkning 2 | talonpoikaisväestö |
| i området omkring | lähialueilla |
| rök, -en | savu |
| förorsaka I | aieuttaa |
| missväxt, -en | kato, huono sato |
| däremot | sitä vastoin |
| en avrättning 2 | teloitus |
| halshuggning, -en | mestaus |
| bero III på ngt | riippua jstk |
| till stor del | suureksi osaksi |
| skada I | vahingoittaa |
| övrig, -t, -a | muu |
| ett straff 5 | rangaistus |
| skam, -men | häpeä |
| landsförvisning, -en | maastakarkotus |
| en varning 2 | varoitus |
| tillhörande | siihen sisältyvä |
| en uppmaning 2 | kehoitus |
| i framtiden | tulevaisuudessa |
| förbättra I | parantaa |
| ett beteende 4 | käytös |
| bli frikän/d, -t, -da | tulla vapautetuksi |
| erhålla IV (ö-å) | saada |
| en gottgörelse | korvaus |
| anklaga I för ngt | syyttää jstk |
| ställa II inför rätta | haastaa oikeuteen |
| en änka | leski (n.) |
| tillreda II | valmistaa |
| en trolldryck 3 | taikajuoma |
| en biskop 2 | piispa |
| inför domkapitlet | tuomiokapitulin edessä |
| bereda II | valmistaa |
| en dryck 3 | juoma |
| hästlort, -en | hevonkakka |
| saffran, -en tai -et | sahrami |

| | |
|-----------------------------|------------------------------------|
| bota I | parantaa |
| sjuk, -t, -a | sairas |
| en biskopinna 1 | piispatar |
| sakna I grund | olla perätön |
| finna IV ngn oskyldig | todeta jku syyttömäksi |
| slutligen | lopulta |
| behandla I | käsitellä |
| riksråd –et | valtaneuvosto. Se faktaruta |
| kalla till förhör | kutsua kuulusteluun |
| erkänna II | tunnustaa |
| en anklagelse 3 | syytös |
| felaktig, -t, -a | virheellinen, väärä |
| 400 daler silvermynt | se: faktaruta |
| ett skadestånd 5 | vahingonkorvaus |
| högutbild/ad, -at, -ade | korkeasti koulutettu |
| en häxförföljelse 3 | noitavaino |
| i synnerhet | erityisesti |
| verksamhet, -en | toiminta |
| bidra IV (o-a) till ngt | edistää, myötävaikuttaa |
| hålla IV (ö-å) nere | pitää alhaalla, hillitä |
| en häxprocess 3 | noitaoikeudenkäynti |
| i huvudsak | pääasiassa |
| förbi | ohi |
| i slutet av | lopussa |
| ett århundrade 4 | vuosisata |
| visserligen | tosin |
| fortfarande | edelleen, jatkuvasti |
| förekommande | esiintyvä |
| som objekt för ngt | jknkn kohteena |
| en forskning 2 | tutkimus |

Faktarutor

Mönsterskrivare: En mönsterskrivare var en tjänsteman som skötte om rullföring och kassatjänst.

Riksråd: Då Magnus Eriksson var kung på 1200-talet bestämdes det att kungen måste väljas och att han vid sin sida skulle ha ett råd med kyrkans män, tolv riddare och svenner, som kallas riksråd.

Mynten 1624–1740

| | |
|------------------|--------------|
| 1 riksdaler | 48 daler |
| 1 (svensk) daler | 4 mark |
| 1 mark | 8 öre |
| 1 öre | 24 penningar |
| 1 penning | |

År 1643 var en tunna råg värd 4 daler.

År 1725 värderades en gammal häst (18 år) till 20 daler och en ko till 15 daler.

År 1740 fick en dräng i ett års lön 50 daler, 3 par skor och 2 skjortor medan en piga fick 24 daler, 3 par skor och 2 par strumpor.